

VEGYESEK.

*Az erdélyi Muzem-Egylet orvos-természettudományi szakosztálya
1890. február hó 9-én tartott közgyűlésének jegyzőkönyve.*

Jelen volt az elnökön és titkáron kívül 24 szakosztályi tag.

I. Elnök a közgyűlést a következő beszéddel nyitja meg :

Tisztelt Közgyűlés!

Üdvözlöm a jelenlevő tisztelt tagtársakat, kik megjelentek, hogy szakosztályunk ez évi közgyűlésén, mely a 2—2 évre terjedő cyclosok hetedikét befejezi, meghallgassák tisztviselőinek jelentéseit a szakosztály múlt évi működéséről, szellemi életéről és anyagi állapotáról. Erről a titkárnak évi jelentése fog mindjárt hű képet adni, melynek alapján meg fogják ítélni, hogy szakosztályunk miként felelt meg azon feladatának, melyet anyaegyletünk alapszabályai és ügyrendünk kítűznek.

Ha működése sikert mutathat fel, azt egyrészt mindazon buzgó tagtársaknak köszönjük, kik szellemi munkájukkal az elmúlt évben is hozzájárultak a siker eléréséhez, másrészt anyaegyletünknek, mely a működéséhez megkívántató anyagi eszközöket megadta. A midőn ez alkalommal is a szellemi és anyagi támogatásért hálás köszönetünknek adok kifejezést, bátor vagyok azt a jövőre is kikérni.

Múlt évi közgyűlésünkön volt már szerencsém bejelentetni, hogy a bel- és külföldi tudományos társulatokkal 3 évvel ezelőtt megindított csereviszony mennyire haladott volt. Miután ezen csereviszony fentartása a múlt évben is rám volt bízva, ezúttal jelenthetem, hogy azt rendesen kezeltem és lehetőleg tovább fejlesztettem is. A múlt évnél elején 14 hazai és 60 külföldi társulattal voltunk már összekötöttesben; azóta még 1 hazai és 6 külföldi társulattal növekedett a számuk. Jelenleg tehát 15 hazai és 66 külföldi tudom. társulattal vagy orvos-természettudományi folyóiratok szerkesztőségével állunk már csereviszonyban, a mint azt az ide mellékelt jegyzék feltünteti. A mindenfelől beérkezett társulati kiadványokat a múlt évben is anyaegyletünk könyvtárába beszállítottam; sajnos azonban, hogy kellő helyiség hiányában ezen kiadványokat a múlt évben sem lehetett a szakosztály tagjai számára könnyen hozzáférhetővé tennünk. Ezen hiányon valami módon és minél előbb segíteni kell.

Végül a két évi elnökségem alatt tapasztalt szíves támogatásért hálás köszönetet mondva, szakosztályunk évi közgyűlését megnyitom.

Ezután elnök a múlt közgyűlés hitelesített jegyzőkönyvét mutatja be, Dr. Maizner János és Szenkovich Márton tag urakat a felveendő jegyzőkönyv hitelesítésére és a szakosztályi titkárt Dr. Belky János trrt jelentésének előadására kéri fel.

2. A titkár felolvassa a következő jelentést:

Tisztelt közgyűlés!

Szakosztályunk 1889-ik évi működése a helyes úton való fejlődésnek és az alapszabályaiban kijelölt feladat következetes betartásának képét tünteti elő. Daczára azon nehézségeknek, melyek hazánkban többé-kevésbbé minden hasonló társulat működésére zsibbasztólag hatnak, és melyek társulatunknál talán még jelentékenyebbek, mint máshol, — a múlt év adataira való visszapillantás, ha nem is a rohamos haladás, hanem a társulatunk céljának és eszközeinek inkább megfelelő lankadatlan zaj nélküli törekvésről és annak sikeréről győző meg bennünket.

A csereviszony eddigi eredményéről t. elnökünk már megemlékezett és így áttérhetek szakosztályunk belső életének vázolására.

Szakosztályunk a múlt évben — a közgyűléstől eltökintve — három választmányi ülést, — hét orvosi és öt természettudományi szakülést tartott, — öt népszerű tudományos estélyt rendezett.

A választmányi üléseken a következő fontosabb ügyek intéztettek el. A választmány az Értesítő nyomdai kiállítására nézve Ajtai K. Albert nyomdájával kötött szerződést, mely tekintve a kiállítás minőségét és költségét, előnyösnek bizonyult. Az Értesítő füzeteinek bizományban való eladásánál a füzetek ára ívenkint 13 krban állapítottat meg, mely összegből 3 kr az eladót illeti. A szerkesztő bizottságból eltávozása végett kilépő Entz trr. helyébe a választmány a népszerű szak szerkesztésére Dr. Farkas Gyula trrt kérte fel. A Muzeum-Egylet pénztárosának Móríc Izván urnak elhalálózása folytán a szakosztály pénztárosának kezelése a titkásra bízott, miáltal az ügykezelés igen jelentékeny egyszerűsítése éretett el.

A hét orvosi szakülésen előadásokat tartottak, illetőleg előterjesztéseket tettek:

1. Dr. Brandt József. Érdekes bezárt sérvdemonstratio (betegbemutatással).
2. Dr. Maizner János. A kolozsvári orvos-sebész tanintézet története. Három előadás.
3. Dr. Purjesz Zsigmond. Betegbemutatás.
4. Dr. Engel Gábor. Egy műtő-asztal bemutatása.
5. Dr. Belky János. A magyar bűnvádi eljárás törvényjavaslata orvosi szempontból.
6. Dr. Genersich Gusztáv. a) Adatok a chloralamid altató hatásához. b) Sclerosis lateralis amyotrophica egy esete (betegbemutatás).

7. Dr. Bókai Árpád. a) Újabb gyógyszerekről. b) Tanulmányok a veszett-ségről. c) Az epe és alkotó részeinek hatása a bélmozgásokra.

8. Dr. Turcsa János. Koponyasértés esete (betegbemutatás).

9. Dr. Roth Adolf. Czombcsonttörés esete fenjáró betegen bemutatva.

Tehát összesen 9 szerző 12 tárgyról.

Az 5 természettudományi szakülésen előadást tartottak:

1. Dr. Abt Antal. a) Egy Jamin-féle aczélmágnés bemutatása és erejének összehasonlítása más mágnesekkel. b) a Frères-féle regisztráló thermometer bemutatása s ezzel kapcsolatban a hőmérsék változása Kolozsvártt 1889-ben ápril 1-től szeptember 30-ig. c) Siemens mérőhidjának bemutatása igen kis vezetési ellentállások meghatározására.
2. Dr. Entz Géza. A madarak költözése. Zeyk Miklós hátrahagyott irományaiból.
3. Dr. Koch Antal. a) A Kolozsvár vidéki felső durvamész taglalása. b) Erdély felső tertiaerjére vonatkozó új adatok. c) Csetrás hegységi lajtamészkökövületeinek ismertetése. d) A Kőmál diluviális kavicsában legújabbban talált ősemlős maradványok.
4. Méhely Lajos. Előfordul-e a Keresztes béke Magyarországon?
5. Dr. Bálint Sándor. a) Észrevételek Dr. Cserny Bélának „Gyulafehérvár környékének faunája” című két enumeratiójára. b) A múlt év nyarán Székelyföldön gyűjtött rovarok. Két közlemény.
6. Dr. Farkas Gyula. Az egymásra leteríthető felületek problémájáról.
7. Dr. Primics György. A Vlegyásza hegyvonulat térképe.
8. Hangai Octáv. Növényteni közlemények.
9. Dr. Istvánffy Gyula. Az új apochromatikus objectivekről.
10. Dr. Demeter Károly. Bryologiai közlemény.
11. Schwab Frigyes. A Cicindella elegans előfordulása Erdélyben.
12. Dr. Gerevich Emil. A fölfelé menő lánczörtékről.
13. Szabó Péter. A hajlítható mennyiségtani inga mozgása.

Összesen 13 szerző 19 tárgyról.

A népszerű estélyeken előadásokat tartottak:

1. Dr. Martin Lajos. Az időmérőkről egy tengerészeti chronometer bemutatásával.
  2. Végh Lajos dr. A telegraphiáról, különös tekintettel Hughes betünyomtatógépére. A Morse és Hughes-rendszer bemutatásával.
  3. Dr. Fabinyi Rudolf. Chemiai synthesis, erő és munka.
  4. Dr. Roth Adolf. a) Súlyos izületgyuladások és alsó-végtag gyógyításának új, — a betegek feljárása mellett eszközölhető módjáról. b) A gerincoszlop és végtag elgörbülések gyógyításának műtét és fájdalom nélküli módja.
- A felsorolt előadások Értesítőnkben nagyrészt közöltettek. Az Értesítő terjedelme a múlt évben 41 és $\frac{1}{2}$ ív volt 17 ábrával, tehát az előző évihez képest öt ívvel nagyobb.

Az Értesítőt ajándékba kapták ugyanazon könyvtárak, egyletek, testületek stb. mint a múlt évben. Ismertetés végett megküldetett az Értesítő a Kolozsvár, Ellenzék, Erdélyi Híradó, Magyarország helybeli lapoknak, továbbá a Pesti Napló, Nemzet, Egyetértés. Pester Lloyd és a Vasárnapi Ujság szerkesztőségének.

Szakosztályunk tagjainak száma az 1889-ik évben 258; ezek közül helybeli 107, vidéki 151; az 1888. évi létszámhoz képest tehát a szaporulat 2.

Helybeli tagjaink sorából az év folyamán elhunytak: Dr. Bartók István, Dr. Szombathelyi Gusztáv, szakosztályunknak mindketten 1876 óta tagjai, — továbbá Dr. Éltés Károly apát-plebános, ki 1877-ben lépett tagjaink sorába, — Móricz István a Muzeum-egylet pénztárosa és egyszersemind szakosztályunk pénztári kezelője és Dr. Bendess Jenő szakosztályunk titkári segédje. A vidékiek közül Dr. Antal Géza a hazai orvosi tudomány egyik fáradhatatlan bajnoka, Dr. Tóthmayer Ferencz a tragicus véget ért fiatal orvos és végre Dr. Felszeghy János Kis-Küküllőmegye főorvosa. Az elhunytaknak nem csak száma, hanem egyénisége miatt is a mult évet a súlyos veszteségek esztendejének kell tartanunk, áldást kívánván elhunytaink emlékezetére.

A mult évben belépett új tagok névjegyzéke a következő:

Helybeliek:

Ádám Endre szigorló orvos.
 Dr. Genersich Gusztáv egyetemi tanársegéd.
 Hangaí Oktáv kereskedelmi-akadémiai tanár.
 Dr. Jancsik Imre egyetemi tanársegéd.
 Dr. Kerekes Gyula kir. fogházorvos.
 Dr. Lechner Károly egyetemi tanár.
 Dr. Osváth Gerő egyetemi tanársegéd.
 Szabó Péter tanárjelölt.
 Végh Lajos távirótiszt.

Vidékiek:

Bodnár Lajos evang. ref. tanár.
 Dr. Heinrich Ernő orvos.
 Dr. Kain József körorvos.
 Méhely Lajos állami főreáliskolai tanár.
 Dr. Róth Adolf orvos.
 Serédy Ilona állami felső leányiskolai tanítónő.

Szakosztályunk pénztári kezelése a mult évben a következő eredménnyt tünteti fel:

I. Bevétel.

1. Pénztármaradék áthozatal az 1888 évről.	344	frt	17 ¹ / ₂	kr.
2. Muzeum-egyleti átalány.	2000	"	—	"
3. Évi tagdíjak	490	"	—	"
4. Mellékletek szétküldéseért.	9	"	90	"
5. Takarékpénztári kamat.	40	"	43	"
6. Herbich munkájának eladásából.	19	"	24	"
7. Értesítő eladásáért	1	"	10	"
8. Postadíj megtérítésben		"	97	"

Összesen: 2905 fr. 81¹/₂ kr.

II. Kiadás.

1. Az Értesítő nyomdai kiállítása	1323	frt	40	kr.
2. Az Értesítő expediálása, szolgák	86	"	16	"
3. Szerzői és szerkesztői tiszteletdíjak	1063	"	96	"
4. Titkári irodai kiadások	67	"	56	"
5. Az értesítő tisztelet példányainak bekötéséért	4	"	70	"
6. Titkár-segéd jutalmazás	100	"	—	"
Összesen : 2645 fr. 78 kr.				

Pénztármaradék 1889. év végén 257 fr. 03 $\frac{1}{2}$ kr, mely összegből 71 frt. mint az 1890-ik évre szóló tagsági díj folyt már be.

Dr. Markusovszky Lajos örökítő tag tagsági díja, melynek kamatai 1887-ben a bevételek közé olvasztattak, jelenleg 1887-től számított kamataival együtt 40 frt 38 krt tesz ki.

Ezekben volt szerencsém szakosztályunk szellemi működésének és anyagi sáfárkodásának főbb mozzanatait a tek. közgyűlés elé terjeszteni, azon kéréssel, hogy azt tudomásul venni méltóztassék.

A közgyűlés úgy az elnöki megnyitót, mint a titkári jelentést helyeslőleg tudomásul veszi.

3. A pénztárvizsgáló bizottság jelentése.

A pénztárvizsgáló bizottság tagjai: Dr. Farkas Gyula, Dr. Benel János és Dr. Primics György nevében Dr. Benel János olvassa fel a következő jelentést:

Tekintetes közgyűlés! Alólirottak f. február hó 6-án d. u. 3 óraker megjelentünk az egyetem törvényszéki orvostani intézet helyiségében, szakosztályunk titkáránál Dr. Belky János egyetemi tanár urnál és átvizsgáltuk az általa 1889. évi december hó 7-e óta kezelt szakosztályunk pénztárának számadásait. A bevételi és kiadási napló rovatalainak tételeit összeadva meggyőződünk, hogy szakosztályunk vagyona rendszeren és pontosan kezeltetett.

Szakosztályunknak 1889. évben bevétele volt:

a) az 1888. évi pénztári maradékból	344	frt	17 $\frac{1}{2}$	kr.
b) az év folytán különböző címeken befolyt a pénztárba	2561	"	—	"
Összesen : 2905 frt 81$\frac{1}{2}$ kr.				

Ezzel szemben az 1889. év folytán a kiadások összege tett: **2648 frt 78 krt.**

Ezt levonva a bevételi összegből, maradt pénztári maradék gyanánt: . . . . . 257 frt 03 $\frac{1}{2}$ kr.

a mit tényleg a pénztárban meg is találtunk; még pedig:

a) 7482. sz. kolozsvári takarékpénztári könyvecskén elhelyezve:	110	frt	—	krt.
b) 9784. sz. " " " " " " " " " " " " " " " "	40	frt	38	krt.
c) készpénzben	106	frt	65 $\frac{1}{2}$	krt.
Összesen: 257 frt 03$\frac{1}{2}$ krt.				

Ezek után kérjük a Tekintetes közgyűlést méltóztassék Dr. Belky János egyetemi tanár urat és szakosztályunk titkárát a további elszámolás terhe alól

felmenteni. Kolozsvártt, 1890. február hó 6-án Dr. Farkas Gyula, Dr. Benel János, Dr. Primics György.

A közgyűlés a jelentést tudomásul vevén Dr. Belky János egyetemi tanár, szakosztályi titkár urat az 1889-re szóló számadásokért való felelősség alól felmenti s neki a pénztár pontos kezeléseért teljes elismerést és köszönetet szavaz.

4. Uj tagokul ajánlják: Klug Nándor: 1. Donogány Zakariás, 2. Wettenstein József, 3. Nyerges Gábor, 4. Dr. Hönez Kálmán, 5. Virányi Istvánt; Fabinyi Rudolf: Behm L.-et.

Egyhangulag mind a 6-an megválasztatnak.

5. Elnök jelentí, miszerint az ügyrend 6. §-a értelmében a tisztikar, s ez évben elnök és titkár is választatnak, és felkéri a közgyűlésen megjelent tagokat, hogy először az elnökre és titkárra adják be szavazatukat. A szavazatszedő bizottságba felkéri: Dr. Benel János elnökle alatt Dr. Nyiredi Géza és Dr. Balta Gyula tagtárs urakat.

A szakosztály elnökének Belky János s titkárnak Farkas Gyula egyhangulag választattak meg.

6. Ezek után elnök felszólítja a közgyűlés tagjait, hogy orvosi és természettudományi alszakok szerint csoportosulva adják be szavazataikat az illető szakelnökre, jegyzőre s 3 választmányi tagra.

Az orvosi alszak szavazatainak beszedésére Dr. Benel János elnökle alatt Dr. Balta Gyula és Fein Hermann; a természettudományi alszak szavazatainak beszedésére Dr. Koch Ferencz elnökle alatt Dr. Primics György és Dr. Nyiredi Géza tagtárs urakat kérte fel.

A szavazatok beszedtévén és összeszámittatván, Benel János tagtárs az orvosi alszak részéről jelentí, miszerint 15 beadott szavazat közül:

szakelnöknek:	Genersich Antal	14	szavazattal
szakjegyzőnek:	Benel János	12	"
választmányi tagoknak:	Purjesz Zsigmond	11	"
	Klug Nándor	10	"
	Lechner Károly	10	" választattak meg.

A természettudományi alszak részéről Koch Ferencz tagtárs jelentí be a választás eredményét, mely szerint 11 szavazat közül:

szakelnöknek:	Koch Antal	8	szavazattal
szakjegyzőnek:	Primics György	8	"
választmányi tagoknak:	Fabinyi Rudolf	9	"
	Abt Antal	8	"
	Koch Ferencz	5	" választattak meg.

Ezzel a közgyűlés bevégeztett.

Kelt, 1890. február hó 9-én.

Dr. Koch Antal,
szakoszt. elnök.

Dr. Maizner János,
mint tanu.

Szenkowich Márton,
mint jegyzőkönyvi hitelesítő.